Contributed by ACOD
vrijdag, 22 juni 2012 - Last Updated vrijdag, 22 juni 2012

De ACOD (de socialistische vakbond van de openbare diensten) hield op 14-15 juni zijn federaal statutair congres. Daar werd onder andere een motie aangenomen tegen het Europees stabiliteitsmechanisme ESM en het Begrotingspact. De ACOD neemt daarmee hetzelfde standpunt in als de Duitse dienstenbond ver.di.

We geven de motie integraal weer, omdat ze ook een goede argumentatie en achtergrondinformatie bevat.

“ Het ESM is het Europese stabiliteitsmechanisme, goedgekeurd op de Europese Top van 30 januari 2012.Het VSCB, ook wel “begrotingspact” genoemd, is het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de economische en monetaire unie”, d.w.z. in de Eurozone. Het principe ervan is neergeschreven tijdens de Europese Top van 9 december 2011 en door de staatshoofden en regeringsleiders getekend op de Europese Raad van 2 maart 2012.

In juli 2012 zou het ESM in werking treden en op 1 januari 2013 het VSCB, op voorwaarde dat 12 lidstaten van de eurozone het tegen dan bekrachtigen. Juridisch gesproken kan het VSCB niet als een Europees verdrag worden beschouwd, aangezien twee staten, het Verenigd Koninkrijk en de Tsjechische Republiek; het niet zullen tekenen. Toch zal het VSCB in zijn toepassingsmodaliteiten gebruik maken van de door de Europese verdragen in het leven geroepen instellingen (commissie, hof van justitie,…).

In plaats van de staten en de eurozone uit de greep van de financiële markten te houden, zal het ESM deze greep alleen maar versterken. De banken, die aan 1% kunnen lenen van de Europese Centrale bank (ECB), zullen aan het ESM lenen tegen een veel hogere interestvoet. Het ESM zal de staten geld lenen tegen een hogere interestvoet en deze fondsen zullen aangewend worden om de schuldenlast van de banken af te betalen. Dit is de neoliberale versie van solidariteit: banken die solidair zijn met zichzelf.

Het VSCB is Maastricht in het kwadraat.

Dit is niet alles. Deze “hulp” aan de staten wordt verleend onder strikte voorwaarden, opgesteld door de Europese Commissie, de ECB en het IMF. En het is deze trojka die de Grieken op de knieën aan het dwingen is door aanhoudend de lonen te verlagen, te privatiseren en de rechten van de loontrekkers op de helling te plaatsen. Overigens wordt overal in Europa in meer of mindere mate hetzelfde recept toegepast. Om toegang te krijgen tot het ESM moeten staten het drastische bezuinigingsbeleid lijdzaam ondergaan. Om deze procedure juridisch afdwingbaar te maken, wordt financiële hulpverlening vanaf 1 maart 2013 afhankelijk gemaakt van de bekrachtiging van het VSCB.

Bovenop de beperking van zowel de overheidsschuld (60% van het BBP) als het begrotingstekort (3% van het BBP) komt een nieuwe regel, de befaamde “gouden regel”, die bepaalt dat “ de totale begroting in evenwicht moet zijn of een overschot moet vertonen”. Deze regel moet worden opgenomen door middel van bindende en permanente bepalingen, bij voorkeur op grondwettelijk niveau, zodat de naleving ervan kan worden gewaarborgd in het nationale begrotingsproces”. Een lidstaat voldoet aan de regel indien het structurele tekort 0,5% van het BBP bereikt.
Het stabiliteitspact beperkte het begrotingstekort tot 0,3%, ongeacht de economische situatie. Overigens werd dit pact niet nageleefd – zelfs niet voor de crisis – door Frankrijk en Duitsland. Toen de financiële crisis uitbarstte, is het tekort van alle landen – zelfs van Ierland of Spanje, die een

begrotingsoverschot hadden – groter geworden als gevolg van de recessie, waardoor de financiële inkomsten sterk zijn afgenomen en de herstelplannen en de financiële steun aan de banken sterk zijn teruggeschroefd. De norm van 3% bleek onhoudbaar en is gelukkig uiteengespat. Door nu een nog strengere norm te willen invoeren, trekken de regeringen vrijwillig een keurslijf aan. Na elke beweegruimte op monetair vlak verloren te hebben, wordt nu mogelijkheid om via het begrotingsbeleid bij te sturen opgegeven. Economisch gesproken absurd, democratisch en sociaal bekeken onaanvaardbaar. Naast deze juridische bepalingen moet ook de logica zelf van dit verdrag worden onderzocht. Zichzelf een nagenoeg sluitende begroting opleggen betekent dat de langetermijninvesteringen worden gefinancierd door de huidige inkomsten. Welnu, deze investeringen zullen decennia lang door meerdere generaties worden aangewend. Het is dan ook volkomen absurd dat ze worden gefinancierd door de actuele ontvangsten. Als deze regel moet worden gerespecteerd, wordt het in feite onmogelijk om nog te investeren in de toekomst, terwijl de noodzakelijke bijsturingen op ecologisch vlak alleen al massale investeringen vergen.Het naleven van deze regels veronderstelt een permanente massale saneringskuur. Niet alleen zullen de sociale gevolgen hiervan dramatisch zijn, de regels zijn bovendien, economisch gesproken, dom, omdat ze de globale vraag verminderen. Het begrotingswapen niet hanteren terwijl het consumptiegedrag van de gezinnen stagneert of afneemt en de bedrijfsinvesteringen op het laagst zijn, verergert de economische moeilijkheden alleen maar. In een economisch geïntegreerd Europa, waarin de klanten van de ene de leveranciers van de andere zijn, kan een veralgemeend bezuinigingsbeleid alleen maar leiden tot een wijdverbreide recessie, die we nu al zien opkomen. Deze recessie zal dan leiden tot minder belastingsinkomsten, waardoor het moeilijker wordt de tekorten in te perken, wat nu net de bedoeling was van de bezuinigingen. Dit alles rechtvaardigt dan weer een nieuwe bezuinigingsronde, waardoor de situatie weer verslechtert, enz.Waarom voeren de Europese regeringen dan dergelijk beleid? Ideologische blindheid en domheid vallen niet uit te sluiten, zoals blijkt uit de crisis van de jaren 1930, toen de regeringen keer op keer de slechte beslissingen namen. Er is evenwel een andere, niet tegenstrijdige, hypothese, namelijk die van een meevaller.In deze veronderstelling wordt de crisis, product van het neoliberalisme, aangewend om het neoliberale model verder uit te werken.Dergelijke oriëntering heeft slechts kans op slagen door de bevolking buiten de besluitvorming te houden en de democratische procedures systematisch met de voeten te treden: volkomen ondoorgrondelijke teksten, overhaast gestemd zonder het geringste openbare debat in de nationale parlementen, weigering om het volk te raadplegen, bepalingen die de volkssoevereiniteit uithollen in het voordeel van niet verkozen instanties zoals de Commissie of het Hof van Justitie, het buiten spel zetten van het Europese parlement, de enige democratisch verkozen instantie… De lijst van tekortkomingen van wat een democratisch minimum zou moeten blijken, is lang. Dit bevestigt wat we reeds wisten: neoliberalisme valt niet te rijmen met democratie.

Het EVV en het VSCB

Het Europese Vakverbond (EVV) heeft in een verklaring van zijn directiecomité van 25 januari 2012, duidelijk gemaakt dat het “gekant is tegen dit nieuwe verdrag”. Het EVV neemt hiermee een historisch standpunt in, want in het verleden heeft het alle Europese verdragen actief gesteund. Volgens het EVV doet het nieuwe verdrag niet meer dan hetzelfde toelichten: bezuiniging en begrotingsdiscipline. Het zal de lidstaten verplichten tot een nadelig procyclisch belastingbeleid, dat absolute prioriteit geeft aan strikte economische regels op een moment dat de meeste economieën nog zwak zijn en de werkloosheid onaanvaardbaar hoge toppen scheert. Dit zal leiden tot een neerwaartse druk op de lonen en de arbeidsvoorwaarden en tot controle en sancties .

Omdat de Liberalen en Conservatieven er de voorloper van het bezuinigingsverdrag van hebben gemaakt, kunnen de socialistische verkozenen het niet goedkeuren. Gezien de moeilijke situatie waarin de Griekse bevolking zich bevindt, evenals de Ieren, de Portugezen, de Spanjaarden en de Italianen, mag een streng besparingsbeleid niet een voorwaarde voor solidariteit zijn.
In België wordt een verdrag dat de eerste minister in naam van het land tekent, traditiegetrouw niet besproken alvorens de federale instanties en de deelparlementen het stemmen.
We doen een plechtige oproep om een einde te maken aan deze automatische bekrachtiging door de parlementen. Dat onze verkozenen maar de moed aan de dag leggen om zich af te zetten tegen

deze onrechtvaardige en antidemocratische dictaten!” ESM: Europese stabiliteitsmechanisme

VSCB: het begrotingspact, het Verdrag betreffende stabiliteit, coördinatie en bestuur in de economische en monetaire unie
ECB: Europese Centrale bank
IMF: Internationaal Monetair Fonds
Trojka: Europese commissie, IMF, ECB
BBP: Bruto Binnenlands Product
Het verdrag van Maastricht (1992): omvat onder andere de Europese begrotingsdiscipline oftewel de Maastrichtnorm. Deze norm stelt een limiet aan de totale overheidsschuld en het jaarlijks begrotingstekort van een lidstaat, die respectievelijk maar 60% en 3% van het Bruto Binnenlands Product mogen bedragen.!
EVV: Europese Vakverbond